

THAM LUẬN HỘI NGHỊ ĐẠI BIỂU TRÍ THỨC TỈNH THÁI BÌNH

Đổi mới công tác quản lý, sử dụng đội ngũ trí thức trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc

TS. Hoàng Thị Thu Hiền¹

Kính thưa các quý vị đại biểu, khách quý!

Thưa toàn thể hội nghị!

Trong bối cảnh thế giới đang bước vào một kỷ nguyên phát triển mới - kỷ nguyên số, nơi mà trí thức, dữ liệu và công nghệ trở thành nguồn lực quyết định sự thịnh vượng quốc gia - chúng ta càng nhận thấy rõ hơn vai trò trung tâm của đội ngũ trí thức. Với tinh thần trách nhiệm và nhận thức của cá nhân, tôi xin được trình bày tham luận với chủ đề: **"Đổi mới công tác quản lý, sử dụng đội ngũ trí thức trong kỷ nguyên số - Kỷ nguyên vươn mình của dân tộc"**.

Kính thưa các quý vị đại biểu, khách quý!

Thưa toàn thể hội nghị!

Nhìn từ góc độ lịch sử, dân tộc Việt Nam đã trải qua những giai đoạn phát triển rực rỡ, từ nền văn minh sông Hồng, văn minh Đại Việt, cho đến thời kỳ hiện tại, khi đất nước đang chuyển mình mạnh mẽ với khát vọng phát triển vượt bậc. Đây chính là thời điểm Việt Nam bước vào một kỷ nguyên mới - kỷ nguyên vươn mình của dân tộc

Trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc, trọng trách của đội ngũ trí thức càng trở nên rõ ràng hơn bao giờ hết. Tổng Bí thư Tô Lâm đã khẳng định: "Trí thức là lực lượng đại diện cho trí tuệ, tài năng của nhân dân và dân tộc, là một trong những nguồn lực và động lực quan trọng nhất mang lại sự đột phá và sự phồn vinh cho đất nước". Đây là cơ hội để mỗi trí thức Việt Nam tiếp tục khẳng định vai trò then chốt, là lực lượng tiên phong, đóng góp quan trọng vào việc nâng cao tiềm lực trí tuệ và xây dựng nền tảng vững chắc cho sự phát triển bền vững của quốc gia. Họ chính là những người tạo dựng nền tảng trí thức, sáng tạo ra giá trị mới và dẫn dắt Việt Nam trở thành một quốc gia phát triển cao, đúng như khát vọng mà Chủ tịch Hồ Chí Minh từng nhấn mạnh - đưa đất nước sánh vai với các cường quốc năm châu.

Kính thưa các quý vị đại biểu, khách quý

Thưa toàn thể hội nghị!

Đội ngũ trí thức Việt Nam hiện nay đang ngày càng đông đảo, đa dạng về chuyên môn và ngày càng trẻ hóa. Nhiều cá nhân đã và đang có đóng góp quan trọng vào các lĩnh vực như khoa học - công nghệ, giáo dục, y tế, kinh tế, chuyển đổi số và đổi mới sáng tạo. Tuy nhiên, công tác quản lý, sử dụng trí thức vẫn còn tồn tại một số bất cập: Cơ chế quản lý còn mang tính hành chính, thiếu linh hoạt, chưa tạo điều kiện tối đa cho sáng tạo và cống hiến; Việc phát hiện, trọng dụng

¹ Phó Hiệu trưởng Phụ trách trường Cao đẳng Văn hóa Nghệ thuật Thái Bình

và phát huy năng lực đội ngũ trí thức chưa thực sự hiệu quả; Chưa có hệ sinh thái kết nối mạnh mẽ giữa nhà nước, doanh nghiệp và các cơ sở nghiên cứu, đào tạo; Một bộ phận trí thức trẻ, tài năng vẫn lựa chọn phát triển ở nước ngoài do thiếu môi trường và cơ hội trong nước.

Trong kỷ nguyên số – nơi mà trí tuệ nhân tạo, dữ liệu lớn, và công nghệ số đang làm thay đổi toàn diện các lĩnh vực - thì công tác quản lý và sử dụng trí thức cũng cần chuyển đổi tương ứng. Trong đó tập trung đổi mới toàn diện tư duy từ “quản lý nhân lực” sang “phát triển nguồn lực sáng tạo”; từ kiểm soát hành chính sang tạo lập môi trường tự chủ, linh hoạt.

Để phát huy tối đa vai trò của trí thức trong kỷ nguyên số, tôi xin đề xuất một số giải pháp cụ thể:

Một là, cần đẩy mạnh nghiên cứu xây dựng cơ chế quản trị minh bạch, linh hoạt, để cao hiệu quả sáng tạo

Cần thoát khỏi mô hình quản lý hành chính nặng tính hình thức và chuyển sang mô hình quản trị theo mục tiêu và kết quả. Cần chuyển đổi tư duy quản lý trí thức bằng mô hình hành chính truyền thống chuyển sang mô hình ***quản trị nguồn lực sáng tạo***, tạo điều kiện để trí thức được "dấn thân" vào các vấn đề thực tiễn quốc gia.

Có cơ chế luân chuyển, tuyển dụng trí thức vào các vị trí hoạch định chính sách, làm chuyên gia cố vấn cho các dự án trọng điểm. Điều này giúp khơi thông tư duy sáng tạo và giảm áp lực thủ tục. Cần đổi mới công cụ đánh giá sang hướng gắn với hiệu quả thực tiễn của nghiên cứu.

Bên cạnh đó cần tăng quyền tự chủ sáng tạo. Ban hành các quy định pháp lý rõ ràng về quyền tự chủ nghiên cứu, bảo vệ sở hữu trí tuệ, tự do học thuật và quyền được phản biện chính sách. Cho phép các viện, nhóm nghiên cứu được tự quyết về phương pháp triển khai, nhân sự, ngân sách trong khuôn khổ mục tiêu rõ ràng và minh bạch.

Hai là, tập trung phát triển hệ sinh thái số cho đội ngũ trí thức

Nghiên cứu xây dựng hoàn thiện nền tảng số quản trị trí thức quốc gia – nơi lưu trữ hồ sơ học thuật, chuyên môn, kỹ năng, dự án, kết quả nghiên cứu, kết nối cung - cầu tri thức. Ứng dụng AI và dữ liệu lớn để gợi ý chính sách sử dụng nhân lực phù hợp, đặc biệt là nguồn nhân lực chất lượng cao. Qua đó giúp nhà nước, doanh nghiệp và các tổ chức dễ dàng kết nối, hợp tác, sử dụng đúng người - đúng việc; Cần xây dựng các nền tảng kết nối Nhà nước - Doanh nghiệp - Nhà khoa học như mô hình “Siêu thị công nghệ”, “Diễn đàn kết nối đổi mới sáng tạo quốc gia” để giúp các trí thức thuận lợi trong việc có thể đăng ý tưởng, đề tài nghiên cứu, gọi vốn hoặc tìm đối tác triển khai thực tế.

Ba là, thực hiện đồng bộ các giải pháp kiến tạo môi trường và cơ chế thu hút đội ngũ trí thức chất lượng cao

Việt Nam hiện có một lực lượng trí thức trẻ đầy nhiệt huyết, năng động và có khả năng hội nhập tốt. Đây là một lợi thế quan trọng để tiếp thu tri thức mới, mở rộng hợp tác quốc tế và nâng cao trình độ khoa học - kỹ thuật. Tuy nhiên, để thực sự vươn tầm thế giới, cần tận dụng hiệu quả hơn nữa nguồn lực trí thức Việt Nam ở nước ngoài thông qua các chương trình kết nối toàn cầu. Sự kết nối và hợp tác chặt chẽ giữa trí thức trong và ngoài nước sẽ giúp nâng cao trình độ đội ngũ, tạo nên một hệ sinh thái trí thức mạnh mẽ, thúc đẩy đổi mới sáng tạo trên mọi lĩnh vực.

Đề cao vai trò của đội ngũ trí thức thông qua việc ban hành nhiều chủ trương, đường lối về trí thức, cũng như huy động, sử dụng và trọng dụng trí thức thông qua các chính sách đãi ngộ về tài chính, pháp lý, cơ chế làm việc linh hoạt để thu hút các nhà khoa học Việt kiều, chuyên gia quốc tế đến làm việc hoặc cố vấn lâu dài tại Việt Nam. Phát triển chương trình "Trí thức trẻ vì Tổ quốc số", tạo diễn đàn để kết nối các bạn trẻ đang khởi nghiệp đổi mới sáng tạo với các chuyên gia đầu ngành.

Bốn là, tăng cường vai trò của trí thức trong việc xây dựng tầm nhìn phát triển quốc gia

Cơ hội và cũng là trách nhiệm của đội ngũ trí thức Việt Nam đương đại trong tiến trình vươn lên của dân tộc là được chủ động tham gia sâu vào xây dựng những chính sách, quốc kế, dân sinh mang ý nghĩa nền móng của sự phát triển. Như vậy, trí thức cần được tham gia hoạch định chính sách ngay từ đầu thay vì chỉ là "cố vấn" sau khi chính sách được soạn thảo, trí thức cần tham gia hội đồng tư vấn phản biện từ khâu "đặt vấn đề" và "phân tích chiến lược". Tham mưu, phản biện và đồng hành cùng chính quyền trong chiến lược quốc gia về AI, Chính phủ số, giáo dục thông minh, dữ liệu mở; Nông nghiệp công nghệ cao...

Kính thưa các quý vị đại biểu, khách quý

Thưa toàn thể hội nghị!

Kỷ nguyên số là cơ hội vàng để dân tộc ta vươn mình mạnh mẽ. Là kỷ nguyên mà nguồn lực con người, đặc biệt là trí thức, giữ vai trò trung tâm của mọi quá trình phát triển. Nhưng để hiện thực hóa điều đó, chúng ta phải đặt trí thức vào vị trí trung tâm của mọi chiến lược phát triển. Chỉ khi đội ngũ trí thức được tôn trọng, khuyến khích, kết nối và trao quyền, thì trí tuệ Việt mới thực sự bùng nổ. Trí thức là động lực, là niềm tin, là nền tảng của một dân tộc mạnh. Đổi mới công tác quản lý và sử dụng trí thức không chỉ là một yêu cầu khách quan, mà là điều kiện sống còn nếu chúng ta muốn tận dụng cơ hội vươn lên mạnh mẽ trong kỷ nguyên vươn mình.

Trên đây là bài tham luận của tôi về chủ đề "**Đổi mới công tác quản lý, sử dụng đội ngũ trí thức trong kỷ nguyên số - Kỷ nguyên vươn mình của dân tộc**".

Xin trân trọng cảm ơn quý vị đại biểu đã lắng nghe; chúc cho Hội nghị trí thức thành công rực rỡ!